

Omzendbrief met betrekking tot particuliere slachtingen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren

Referentie	PCCB/S3/116116	Datum	<u>05/05/2021</u>
Huidige versie	<u>3.02-2</u>	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	particuliere slachtingen, slachthuizen, als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Tom Van Vooren, <u>adviseur</u>	<u>Jean-François Heymans, directeur-generaal</u> ~~Lefevre Vicky, directeur-generaal~~

1. Doel

Deze omzendbrief heeft als doel de reglementaire vereisten toe te lichten m.b.t. de particuliere slachtingen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren. Particuliere slachtingen van gekweekt wild zijn opgenomen in de omzendbrief betreffende het houden en slachten van gekweekt wild en bizons en het uitsnijden van vlees van gekweekt wild in een erkende inrichting (PCCB/S3/1172442).

2. Toepassingsgebied

Particuliere slachtingen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong.

Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97.

~~Verordening (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.~~

Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid.

dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles).

Wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel.

Koninklijk besluit van 9 maart 1953 betreffende de handel in slachtvlees en houdende reglementering van de keuring der hier te lande geslachte dieren.

Koninklijk besluit van 4 juli 1996 betreffende de algemene en bijzondere exploitatievoorwaarden van de slachthuizen en andere inrichtingen.

~~Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong.~~

Koninklijk besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

Koninklijk besluit van 10 juni 2014 betreffende de voorwaarden voor het vervoer, het verzamelen en het verhandelen van landbouwhuisdieren.

Koninklijk besluit van 13 juli 2014 betreffende levensmiddelenhygiëne.

Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong.

3.2. Andere

Omzendbrief betreffende het houden en slachten van gekweekt wild en bizens en het uitsnijden van vlees van gekweekt wild in een erkende inrichting (PCCB/S3/1172442);

Omzendbrief met betrekking tot het beheer van cysticerose en gortig vlees (PCCB/S3/1663108)

Omzendbrief over de verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal (GRM) in slachthuizen, uitsnijderijen, productievestigingen van gehaktvlees, vleesbereidingen en vleesproducten en vleeswinkels (PCCB/S3/1340075)

4. Definities en afkortingen

Als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren⁴: als landbouwhuisdier gehouden runderen (met inbegrip van de soorten Bubalus en Bison), varkens, schapen, geiten en éénhoevigen.

⁴ ~~Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong: bijlage I, punt 1.2.~~

Gortig vlees²: vers vlees dat niet zichtbaar door cysticercen is geïnfesteerd en afkomstig is van dieren die niet volledig door cysticercus geïnfesteerd zijn. Cysticercen zijn de larvale stadia van lintwormen en kunnen bij consumptie door de mens aanleiding geven tot gezondheidsproblemen.

Particuliere slachting³: de slachting van een dier waarvan het vlees bestemd is voor de uitsluitende behoeften van de eigenaar en van zijn gezin.

Slachtdier: dier dat bestemd is om te worden vervoerd naar een slachthuis, dan wel naar een verzamelcentrum of een handelaarstal vanwaar het nog uitsluitend rechtstreeks naar een slachthuis mag worden gebracht.

Vervoerder: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die voor eigen rekening of voor rekening van een derde dieren vervoert.

5. Particuliere slachtingen

Naast de commerciële slachtingen bestaan in België de zgn. particuliere slachtingen. Particuliere slachtingen zijn slachtingen van een dier waarvan het vlees bestemd is voor de uitsluitende behoeften van de eigenaar en van zijn gezin. Het is verboden⁴ –om het vlees (ook niet een deel ervan) van particuliere slachtingen in het handelscircuit te brengen of aan derden af te staan. Dit vlees is immers uitsluitend bestemd voor de behoeften van de eigenaar van het geslachte dier en zijn gezin.

De persoon die een particuliere slachting aanvraagt of zelf uitvoert is geen operator in de voedselketen. Een particuliere slachting is geen activiteit in de voedselketen.

Een particuliere slachting is een Belgische regeling over het slachten die enkel kan worden uitgevoerd op het Belgische grondgebied.

5.1. Transport van dieren voor een particuliere slachting

Overeenkomstig verordening (EG) nr. 1/2005, artikel 1, punt 2, b en het koninklijk besluit van 10 juni 2014, bijlage I, A, is de persoon die met zijn voertuig het dier bestemd voor een particuliere slachting vervoert, vervoerder en houder van het dier, maar wordt niet beschouwd als professioneel vervoerder als de verplaatsing van het dier beperkt is tot een afstand van maximaal 50 km, te rekenen in vogelvlucht tussen de verblijfplaats van het dier en de plaats waar het dier zal geslacht worden (ten huize van de particulier of in een slachthuis – zie punt 5.2).

Degene die dit transport van een dier voor particuliere slachting doet, kan de particuliere bestemming van het vlees zijn, of de houder / verkoper van het dier, die voor rekening van de particuliere bestemming het dier vervoert naar het slachthuis of naar de woonplaats van de particuliere bestemming.

De persoon die niet beantwoordt aan deze voorwaarden, wordt aanzien als professioneel vervoerder. Dit is onder meer het geval bij een derde partij die niet de ontvanger van het vlees of de houder / verkoper van het dier is en die het dier namens de particuliere bestemming zou vervoeren. Een

² Koninklijk besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong: art. 2, §1, 3°.

³ Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong: art. 1, §1, 4°.

⁴ Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong: art. 9, §1, 4°.

professionele vervoerder moet voldoen aan alle regels van professioneel vervoer, ook wanneer het een vervoer betreft van een dier dat bestemd is voor particuliere slachting.

Iedereen die een dier vervoert, moet ook tijdens het transport zorgen voor het welzijn van het dier. De controle op dierenwelzijn valt onder de verantwoordelijkheid van de gewesten waarmee u contact kunt opnemen voor meer informatie over dit onderwerp.

5.2. ~~5.1.~~ Plaats van het slachten

Het slachten van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren, mag in de regel alleen gebeuren in een erkend slachthuis. Welke dieren er mogen geslacht worden, blijkt uit de erkenning die ~~door de Minister~~ aan het slachthuis werd verstrekt.

Op de regel dat dieren in een slachthuis geslacht moeten worden, gelden enkele specifieke uitzonderingen waarbij alle of een deel van de slachtverrichtingen op een andere plaats mogelijk zijn:

- de ~~volledige~~ slachting en uitslachting bij een particulier thuis ~~door een particulier te zijn huize~~ van varkens, schapen en geiten (het vlees is uitsluitend bestemd voor de particulier en zijn huisgezin)⁵, de zgn. thuislachting⁶;
- het uitsluitend kelen en uitbloeden van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren bij een noodslachting^{7,8}.

Voor varkens, schapen en geiten heeft de particulier dus de keuze om de dieren in een slachthuis of bij hem thuis te (laten) slachten.

Runderen en éénhoevigen moeten evenwel altijd, dus ook in geval van particuliere slachting, in een slachthuis worden geslacht, uitgezonderd noodslachtingen (zie de omzendbrief over noodslachtingen van als landbouwhuisdier gehouden hoefdieren (PCCB/S3/GDS/952588)).

Het moet opgemerkt worden dat de regionale of lokale bevoegde overheden beperkingen bij thuislachting (tot zelfs een volledig verbod) kunnen opleggen. Bovendien moeten de bepalingen over dierenwelzijn bij een eventueel transport naar het slachthuis en bij thuislachting, evenals de bepalingen over milieuwetgeving (meer bepaald het afvalbeheer bij thuislachting) waarvoor de regionale overheden bevoegd zijn, gerespecteerd worden. De bevoegde regionale overheden zijn verantwoordelijk voor de controles op dit gebied.

Elke andere van toepassing zijnde lokale regel moet natuurlijk ook gerespecteerd worden.

5.3. Slachtaangifte

In geval van een particuliere thuislachting (en dus afhankelijk van wat de lokale en regionale voorschriften toestaan) geldt dat de slachtaangifte minstens 2 werkdagen op voorhand door de

⁵ Wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel: art. 2 en art. 24.

⁶ In bepaalde gevallen kunnen dierenwelzijnsregels verbieden dat dergelijke slachting thuis gebeurt.

⁷ Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong: bijlage III, sectie I, hoofdstuk VI.

⁸ Informatie over noodslachtingen is terug te vinden in een specifieke omzendbrief over dit onderwerp: <http://www.favv-afsc.a.fgov.be/dierlijkeproductie/dieren/noodslachtingen>

eigenaar van het dier zelf bij de gemeente van zijn woonplaats moet worden gedaan⁹. Indien de particuliere slachting in een slachthuis plaatsvindt, gebeurt de aangifte in het slachthuis bij de aankomst van het dier¹⁰. In beide gevallen ontvangt de particulier een slachtaangiftebewijs dat hij zelf dient te bewaren tot het eind van het jaar volgend op de slachting.

Om als aangever van een particuliere slachting te kunnen optreden, moet men zich voorafgaand eenmalig laten registreren in de gemeente of de zetel van de lokale controle-eenheid van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen. Deze registratie hoeft maar één keer te gebeuren en als de aanvrager nog niet geregistreerd is in Sanitel.

Het is aan te bevelen dat iemand die een privéslachting wenst uit te voeren in een slachthuis voorafgaand contact opneemt met de verantwoordelijke van het slachthuis alvorens zijn dier daarheen te brengen.

5.4. Keuring

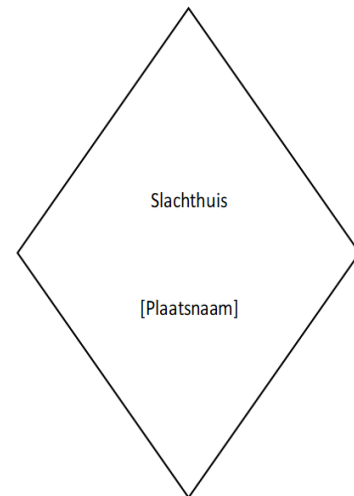
Bij een particuliere slachting buiten het slachthuis (thuislaching) wordt er geen veterinaire keuring opgelegd¹¹, wat wel het geval is bij een particuliere de slachting in een slachthuis.

Particuliere slachtingen worden in het slachthuis aan dezelfde keuringsprocedures¹² onderworpen als de commerciële slachtingen, maar het vlees dat geschikt wordt bevonden voor menselijke consumptie wordt niet bekleed met het ovale gezondheidsmerk dat het op de markt brengen van het vlees toelaat.

Karkassen en slachtafvallen bekomen bij een particuliere slachting in een slachthuis, worden - nadat ze geschikt voor menselijke consumptie zijn bevonden - bekleed met een bijzonder ruitvormig keurmerk¹³.

Het ruitvormige keurmerk heeft de volgende specificaties:

- vorm: ruit
- zijde: 6 cm
- letters: 0,5 cm hoog
- aanduidingen:
  - “slachthuis”
  - naam van de plaats waar het slachthuis zich bevindt.

⁹ Koninklijk besluit van 9 maart 1953 betreffende de handel in slachtvlees en houdende reglementering van de keuring der hier te lande geslachte dieren: art. 6.

¹⁰ Koninklijk besluit van 4 juli 1996 betreffende de algemene en bijzondere exploitatievoorwaarden van de slachthuizen en andere inrichtingen: art. 9, 10 en 11bis.

¹¹ Wet van 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel: art. 2.

¹² Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles). Verordening (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.

¹³ Koninklijk besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong: art. 12 en bijlage V, II, punt 3.

De slachthuisbeheerder kan de koppen van runderen, schapen en geiten ouder dan 12 maanden, die gespecificeerd risicomateriaal vormen en bestemd zijn voor destructie, niet aan de eigenaar van het slachtdier overhandigen. Hij kan de eigenaar wél de interne en externe kauwspieren meegeven van zijn geslacht dier, indien dit geschikt bevonden werd voor menselijke consumptie.

Bij een particuliere slachting van een paard en een varken in het slachthuis, is een trichineonderzoek noodzakelijk. Als echter kan aangetoond worden dat deze dieren onder gecontroleerde huisvesting zijn gehouden, kan er na goedkeuring van de officiële dierenarts afgeweken worden van deze verplichting (een geldige VKI is tevens noodzakelijk).

5.5. Bestemming van het vlees

Het is verboden om vlees van particuliere slachtingen in het handelscircuit te brengen¹⁴.

Uitzondering: Evenwel, in het uitsluitende geval dat bij de keuring cysticerose (gortig vlees) wordt vastgesteld, mag de particulier, in akkoord met de veehouder van wie hij zijn dier (rund) had aangekocht, ~~de eigendom van~~ het ~~gehele~~ karkas en het slachtafval ~~van het geïnfesteerde rund~~ opnieuw overdragen aan de veehouder of aan een verzekeraar met wie ~~de veehouder~~ eventueel een cysticerose ~~verzekerings~~polis ~~had was~~ afgesloten. Het statuut van particuliere slachting wordt daardoor tenietgedaan ~~en de~~. ~~De~~ veehouder of de verzekeraar kunnen dan het vlees op de markt brengen ~~commercieel verhandelen~~ mits uiteraard de ~~in dit geval vereiste~~ bevriezing ~~van het gortig vlees werd~~ ~~wordt~~ toegepast. Zie de omzendbrief met betrekking tot het beheer van cysticerose en gortig vlees voor meer informatie over dit onderwerp.

Het vlees van particuliere slachtingen mag dus in de regel enkel rechtstreeks van het slachthuis naar de woning van de eigenaar van het geslachte dier worden overgebracht.

Op deze regel bestaan een aantal uitzonderingen¹⁵ om de verwijdering van de wervelkolom (wanneer dit gespecificeerd risicomateriaal is (zie de omzendbrief over de verwijdering van gespecificeerd risicomateriaal (GRM) in slachthuizen, uitsnijderijen, productievestigingen van gehaktvlees, vleesbereidingen en vleesproducten en vleeswinkels)) uit runderkarkassen en de bevriezing van gortig vlees te vergemakkelijken. Het vlees bekomen bij een particuliere slachting mag in de hieronder beschreven gevallen aanwezig zijn in de volgende erkende levensmiddelenbedrijven:

- in een uitsnijderij:
  - voor het versnijden van gortig vlees, voorafgaandelijk aan de overbrenging naar een inrichting die beschikt over passende installaties om gortig vlees in te vriezen;
  - voor het verwijderen van de wervelkolom uit karkassen van runderen ouder dan 30 maanden (op de publicatiedatum van deze omzendbrief is België een land met een verwaarloosbare BSE-ricicostatus en wordt de wervelkolom van runderen ouder dan 30 maanden die in België geboren en gekweekt zijn dus niet beschouwd als gespecificeerd risicomateriaal dat moet worden verwijderd in een erkende uitsnijderij);
- in een inrichting die beschikt over passende installaties om gortig -vlees in te vriezen: voor het invriezen van gortig vlees.

De karkassen die om één van de bovengenoemde redenen naar een levensmiddelenbedrijf worden verzonden, moeten voorzien zijn van een etiket met vermelding van:

¹⁴ Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong: art. 9, §1, 4°

¹⁵ Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong: art. 9, §2 en koninklijk besluit van 13 juli 2014 betreffende levensmiddelenhygiëne: art. 26, §1, 2°.

- de naam en het adres van het levensmiddelenbedrijf van bestemming
- de reden van de verzending.

In de registers van het levensmiddelenbedrijf van verzending en ontvangst dient de reden van verzending c.q. de aanwezigheid van het vlees vermeld te worden.

Slachtafvallen die een, ingevolge een bij de keuring vastgestelde cysticercoseïnfestatie, te bevrozen runderkarkas niet vergezellen, worden ongeschikt voor consumptie verklaard.

In bijlage is schematisch weergegeven wat de meest voorkomende opeenvolgende bestemmingen van particuliere slachtingen zijn, alsook de verplichtingen qua etikettering en begeleidende documenten.

Het is duidelijk dat de eindbestemming van al het vlees steeds de particulier is voor wiens rekening de particuliere slachting is gedaan. Te allen tijde dienen maatregelen te worden genomen om een duidelijk onderscheid te kunnen maken tussen vlees voortkomend van particuliere slachtingen enerzijds en vlees voortkomend van commerciële slachtingen anderzijds.

6. Bijlagen

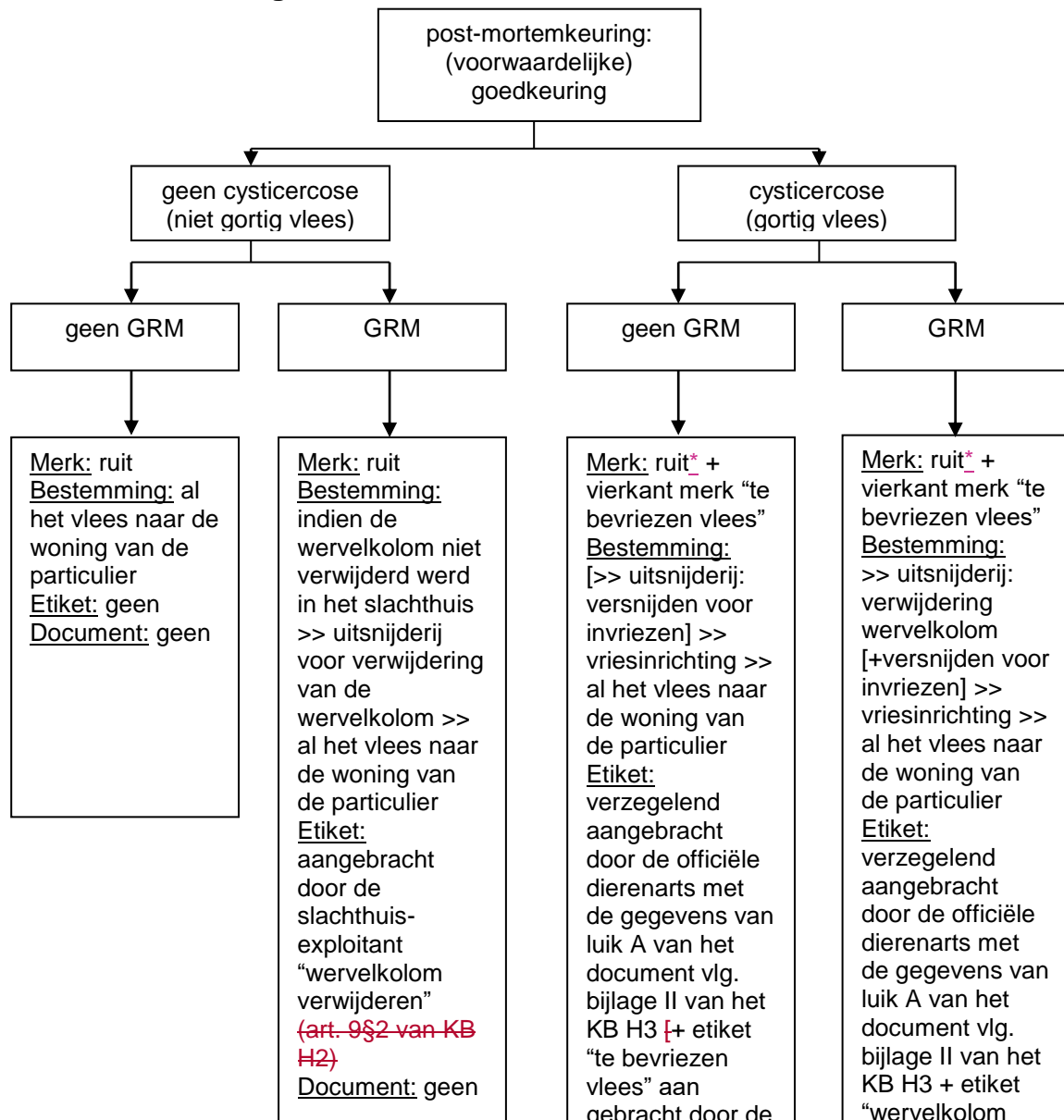
Bijlage: schematische voorstelling opeenvolgende bestemmingen van particuliere slachtingen.

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	10.01.2006	Originele versie
2.0	22.09.2014	- Compilatie van de bestaande regels m.b.t. particuliere slachtingen; - Aanpassing van de lay-out aan het nieuwe format voor omzendbrieven FAVV-
2.1	11/04/2016	Publicatie van het KB van 30.11.2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong-
2.2	30/01/2018	De enige wijziging betreft de vervanging van provinciale controle-eenheid door lokale controle-eenheid-
3.0	Datum van publicatie	Revisie van de wettelijke bepalingen en update

Bijlage: schematische voorstelling opeenvolgende bestemmingen van particuliere slachtingen

*als overdracht aan veehouder / verzekeraar, dan ovaal merk en bestemming: handelscircuit

Verklaring afkortingen en symbolen:

[...]: facultatieve stap
>>: naar

GRM: gespecificeerd risicomateriaal

~~KB H2: koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong.~~

KB H3: Koninklijk besluit van 22 december 2005 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong.